

Naslov članka/Article:

Ars Slovenica-Luka Einfalt: *Slovenska glasba za evfonij, 2015*

Avtor/Author:

Franc Križnar

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Glasba v šoli in vrtcu št. 3-4/2016, letnik 19

ISSN 1854-9721

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2016

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/glasba-v-soli-in-v-vrtcu/>

Ars Slovenica-Luka Einfalt: *Slovenska glasba za evfonij, 2015*

Pa smo jo doživeli: prvo slovensko ploščo z glasbo za evfonij. Doslej poznamo kar nekaj le-teh za obe najvišji trobili (trobenta in rog), samo eno za pozavno (Domen Jeraša, *Slovenska filharmonija*), za (tubo) evfonij pa je zdaj poskrbel eden vodilnih ali kar edini slovenski solist **Luka Einfalt** (1975). Poznamo ga kot »glavnega promotorja evfonija na Slovenskem, kar vse je na svoja pleča prevzel že pred leti: kot član ali/in solist s številnimi domačimi in tujimi ansambli in orkestri, kot zmagovalec tekmovanj in ne nazadnje kot neumorni pedagog. Za prvo ploščo sploh pri nas je poskrbel skupaj z založbo *Edicije Društva slovenskih skladateljev*. Kako tudi ne, saj je na prvem tovrstnem ploščku izključno izvirna slovenska glasba, ki so jo za različne zasedbe podpisali Tomaž Habe, David Beovič, Nenad Firšt, Črt Sojar Voglar, Jaka Pucihar in Pavel Mihelčič, skladatelji različnih generacij, šol in slogovnih usmeritev. Vsem skupaj pa je bila enotna teza, da »izvrstni glasbeniki redno predstavljajo evfonij kot virtuožno glasbilo in spodbujajo skladatelje k pisanju novih del za ta instrument«. Je pa seveda glede evfonija več zadržkov, zato ni čudno, da je na vse skušal odgovoriti kar sam avtor (obsežnega) besedila, Mihael Kozjek.

Najbolj splošna oznaka evfonija je, da gre za glasbilo iz družine trobil v baritonem registru, ki se največ uporablja v pihalnih orkestrih, godbah na pihala. Sama beseda izhaja iz grškega

jezika, pri čemer *eû* pomeni dober, pravilen + *phoné* pa glas. Seveda ga najdemo marsikje drugod: vse od izjemnih vlog v simfoničnih orkestrih (od 19. stol. dalje, npr. v delih Richarda Straussa, orkestraciji Ravelovih *Slik z razstave* M. P. Musorg-

skega, D. Šostakoviča idr.). Njegov obseg je od F_1 do c^2 , torej od kontra F pa vse do dvočrtnega c, ali tri oktave in še ena (čista) kvinta, vse od basovske pa do tenorske lege; zato marsikdaj tudi tenorska tuba, baritonski evfonij ali kar samo bariton. V simfoničnem orkestru je samo po obsegu (ne pa po barvi) enak violončelu in malo manj znani ofikleidi. Skratka, gre za instrument, ki mu tako kot v praksi tudi danes posvečajo veliko pozornost tudi v (slovenskem) glasbenem šolstvu: in to v celotni vertikali: od osnovne prek srednje do visoke stopnje. In pri tem ima prav solist Einfalt, ki se tokrat predstavlja tudi kot pedagog, poglobljeno vlogo, saj je svoje znanje, ki ga je pridobil na Slovenskem, nazadnje še nadgradil v tujini in med drugim leta 2010 dokončal še podiplomski študij evfonija v Luzernu pri slovitem Thomasu Rüediju. Medtem pa je seveda ves čas igral in igral ter (nazadnje) tudi snemal: *Jesenske serenade*, *Koncertni atelje Društva slovenskih skladateljev*, *Svetovni glasbeni dnevi – Slovenija 2015*. Ploščo so Einfaltu pomagali posneti še pianist Zoltan Peter in *Simfoniki RTV Slovenija* z dirigentom Simonom Krečičem. Uvod plošče predstavlja sploh prva slovenska skladba oz. diptih (*Preludij*, *Caprice*) T. Habeta (1947) iz leta 1999 za evfonij in klavir v tipičnem postmodernističnem duhu. Habe je z vsemi izkušnjami in opusom, ki ga ima tudi na področju dela s pihalnimi orkestri, eden prvih poklicanih za tole »uverturo«. Tudi Beovičevi (1977) postmodernistični *Trije preludiji* za tenorsko tubo in klavir (2008) so nastali na pobudo solista. Part solističnega evfonija pa spominja na jazzovske improvizacije, saj tudi klavirska spremljava (v ozadju) močno poudarja sinkopirane ritme. Enako *Einfaltovo* povabilo je sprejel tudi N. Firšt (1964) za *Euphorio* za evfonij solo (2010). Že v samem naslovu gre za neke vrste značilnost za omenjeno zasedbo – enostavno delo, razdeljeno na pet kontrastnih delov: *Intensivo*, *Catando*, *Ritmico*, *Catando in Virtuoso*. Č. Sojar Voglar (1976) je prispeval 3-stavčni kontrastni *Koncert* za evfonij in godalni orkester (2010). Gre za prvo slovensko tovrstno (koncertantno in sim-

fonično) delo. J. Pucihar (1976) je naslovil 2-delni *So/Tako Einfalt* za evfonij za simfonični orkester (2011): vse od predstavitve (solističnega) evfonija, izjemno spevnega in mehko zvenečega trobila do njegove maksimalne virtuoznosti. Zadnje delo na tej plošči pa je spet za solistični evfonij z dovolj pomenljivim naslovom, 3-delni *Sam v sobi* (2002) skladatelja P. Mihelčiča (roj. 1937). Skladateljev prepoznavni modernistični glasbeni izraz tudi tokrat ne manjka.

To odlično ploščo so tako kot celotno serijo, ki zdaj šteje v okviru niza *Ars Slovenice* že na desetine podobnih izvajalskih (solističnih) in skladateljskih plošč, izdali v koprodukciji *Radio Slovenija*, *Tretji program-program Ars RA SLO*, njegovega uredništva za resno glasbo in *ZKP RTV Slovenija*. Einfaltovi posnetki so nastali v radijskem *Studiu 26*, glasbeni producent je bil Matjaž Ptah, tonski mojster pa Januš Luznar. Digitalno obdelavo zvoka za ploščo sta opravila Miro Prljača in Klemen Veber, (digitalno) montažo in zvokovno obdelavo pa prispevala Miro Prljača in Janja Velkavrh. Ker je glavni promotor omenjenega CD-ja *Društvo slovenskih skladateljev*, se je kot urednik (te) izdaje pod njo podpisal Marko Mihevc Muni, urednik te izdaje *Ars Slovenica* oz. *Slovenske glasbe za evfonij* pa je Tomaž Habe. Tehnična urednica plošče je bila Sabina Dečman. Avtor fotografij je Klemen Kunaver, ki je prispeval tudi grafično oblikovanje. Tisk knjižice je opravila tiskarna *Cicero Begunje, d. o. o.*, plošča pa je izšla v nakladi kar 500 izvodov, kar je tako za naše razmere kot tudi za njeno vsebino oz. ciljno občinstvo nenavadno veliko!

